

Naturvärdesinventering

Del av Kinna 25:17 och 25:98, Marks kommun

2020-05-13

Naturcentrum projekt 2400
NVI enligt Svensk Standard 199000

Uppdragsgivare

Exark Arkitekter
Terrassgatan 5
411 33 Göteborg

Kontaktperson

Hans Jönsson
Tel 031-778 40 20

Uppdragstagare

Naturcentrum AB
Strandtorget 3, 444 30 Stenungsund
Tel. 010-220 12 00
ncab@naturcentrum.se

Naturvärdesinventering och rapport

Niklas Franc
010-220 12 12
niklas.franc@naturcentrum.se

Kartmaterial

Flygfoto (underlagskarta) har köpts in från Metria.

Omslagsbild

Trivial granskog från inventeringsområdet.

Foton i rapporten

Samtliga foton är från inventeringsområdena och har tagits i samband med inventeringen.

Denna rapport bör citeras: Franc, N. 2020. Naturvärdesinventering. Del av fastigheterna Kinna 25:17 och Kinna 25:98, Marks kommun. Naturcentrum AB, rapport till Exark Arkitekter, Göteborg.

Innehåll

Innehåll	3
Sammanfattning.....	4
Genomförande	5
Uppdrag	5
Metodik.....	6
Förarbete.....	6
Fältinventering	6
Naturvärdesobjekt och landskapsobjekt.....	6
Naturvärdesbedömning	6
Detaljeringsgrad	7
Naturvårdsarter	7
Övrigt om arter.....	8
Resultat.....	9
Beskrivning av inventeringsområdet.....	9
Informationskällor - tidigare kända uppgifter	10
Naturinventeringar	10
Lövkogsinventeringen	10
Naturvårdsarter	10
Inventeringsresultat	10
Områden som saknar naturvärde	10
Naturvärdesobjekt	11
Naturvårdsarter	11
Generella biotopskydd	11
Andra värdeobjekt.....	11
Redovisning av naturvärdesobjekt.....	13
Objekt ID: 1.....	13
Objekt ID: 2.....	15
Objekt ID: 3.....	15
Objekt ID: 4.....	16
Objekt ID: 5.....	16
Objekt ID: 6.....	18
Objekt ID: 7.....	18
Objekt ID: 8.....	21
Referenser.....	22

Sammanfattning

En naturvärdesinventering har genomförts av Naturcentrum AB på uppdrag av Exark Arkitekter i Göteborg. Området som inventerats har berört delar av fastigheterna Kinna 25:17 och 25:98. Inventeringen har omfattat bedömning av dessa inventeringsområdets betydelse för biologisk mångfald. Betydelsen har klassificerats i fyra klasser enligt nedan.

Högsta naturvärde	–	naturvärdesklass 1
Högt naturvärde	–	naturvärdesklass 2
Påtagligt naturvärde	–	naturvärdesklass 3
Visst naturvärde	–	naturvärdesklass 4

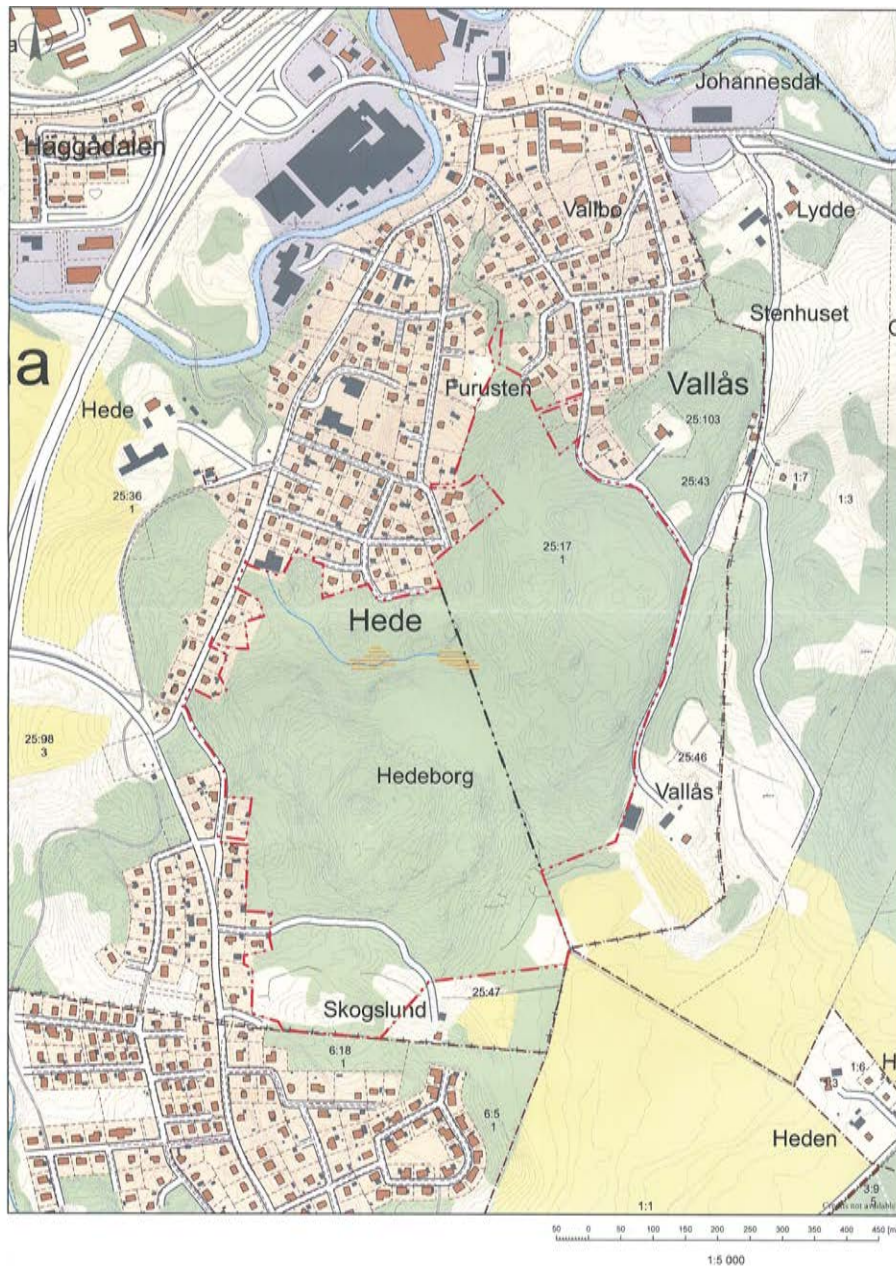
I inventeringsområdet identifierades åtta naturvärdesobjekt. Tre av dessa bedömdes ha påtagligt naturvärde (klass 3) och de andra fem bedömdes som visst naturvärde (klass 4).

Resten av området består av välskött granskog och hyggesmark. Dessa miljöer bedöms ha lågt naturvärde.

Genomförande

Uppdrag

Naturcentrum AB har på uppdrag av Exark Arkitekter utfört en naturvärdesinventering av fastigheterna Kinna 25:17 och 25:98 i Marks kommun. Inventeringen ska användas som underlag inför planerad exploatering.

Figur 1: Översiktsskarta över aktuellt inventeringsområde.

Metodik

Inventeringen har utförts enligt *Svensk Standard SS 19 90 00*. Det innebär identifiering av geografiska områden med positiv betydelse för biologisk mångfald, samt bedömning av denna betydelse. Områden av positiv betydelse för biologisk mångfald ska avgränsas och beskrivas som naturvärdesobjekt eller landskapsobjekt.

Med biologisk mångfald avses; ”mångfald inom arter, mellan arter och av ekosystem.”

Förarbete

För att identifiera potentiella naturvärdesobjekt flygbildtolkades hela inventeringsområdet med hjälp av flygbilder. Relevant information om biologiska bevarandevärden och naturvårdsintressen eftersöktes dessutom från följande källor:

- Länsstyrelsen i Västra Götalands *WebbGIS*
- Naturvårdsverkets *Skyddad natur*
- Skogsstyrelsens *Skogens pärlor*
- Jordbruksverkets databas *TUVA*.
- Artportalen ArtDatabanken
- Trädportalen
- Vatteninformationssystem i Sverige *VISS*
- Musselportalen

Fältinventering

Fältinventering genomfördes genom att hela inventeringsområdena genomströvades. Utifrån beprövad kunskap och erfarenhet eftersöktes biotopkvaliteter och arter av betydelse för biologisk mångfald.

Fältinventering genomfördes den 29–30 maj 2020.

Naturvärdesobjekt och landskapsobjekt

Svensk Standard SS 19 90 00 innebär att områden av positiv betydelse för biologisk mångfald avgränsas och beskrivs som naturvärdesobjekt eller landskapsobjekt. Naturvärdesobjekten naturvärdesbedöms och ska utgöras av en dominerande naturtyp. Landskapsobjekt kan bestå av flera olika naturtyper och behöver inte naturvärdesbedömas.

Naturvärdesbedömning

Naturvärdesobjektens betydelse för biologisk mångfald bedöms enligt en skala i tre eller fyra naturvärdesklasser enligt figur 2. Vid bedömningen görs en sammanvägning av områdenas artvärde och biotopvärde.

Naturvärdesklass 1–3 är obligatoriska och naturvärdesklass 4 är ett tillägg. Vid denna inventering har naturvärdesklass 4 ingått.

Högsta naturvärde – naturvärdesklass 1
Störst positiv betydelse för biologisk mångfald
Högt naturvärde – naturvärdesklass 2
Stor positiv betydelse för biologisk mångfald
Påtagligt naturvärde – naturvärdesklass 3
Påtaglig positiv betydelse för biologisk mångfald
Visst naturvärde – naturvärdesklass 4
Viss positiv betydelse för biologisk mångfald.

Figur 2: Naturvärdesklasser.

Detaljeringsgrad

Naturvärdesinventering enligt *Svensk Standard SS 19 90 00* kan utföras med olika detaljeringsgrad. Inventeringen genomfördes i detta fall med *detaljeringsgrad medel*. Det innebär att redovisningen omfattar naturvärdesobjekt med en yta av 0,1 ha eller mer samt linjeformade objekt med en minsta längd av 50 m och 0,5 m bredd.

Naturvårdsarter

Med naturvårdsart avses en art som indikerar att ett område har naturvärde eller som i sig själv är av särskild betydelse för biologisk mångfald. Bland naturvårdsarterna har rödlistade arter och skyddade arter särskild betydelse. Naturvårdsarter kan, men behöver inte, tillhöra en eller flera olika kategorier enligt nedan.

Med *rödlistad art* menas art som enligt den internationella naturvårdsunionens (IUCN) kriterier inte bedöms ha långsiktigt livskraftig population i Sverige utan löper risk att försvinna från landet. Rödlistade arter delas in i olika hotkategorier. NT= Nära hotad, VU = sårbar, EN = starkt hotad, CR = Akut hotad och RE = nationellt utdöd. Rödlistade arter markeras i rapporten med någon av ovanstående hotkategorier efter artnamnet. Kategorierna VU, EN och CR räknas som hotade.

Skyddade arter markeras i rapporten med (§) efter artnamnet. Med *skyddad art* eller *fridlyst* avses art som omfattas av förbud enligt 4–9 §§ Artskyddsförordningen. När det gäller fåglar, som samtliga är skyddade, är praxis att beakta rödlistade arter och arter som redovisas i bilaga 1 i EU:s fågeldirektiv. Stöd för en sådan praxis finns i Naturvårdsverkets handbok (Naturvårdsverket 2009) där följande står att läsa: "Även om alla fågelarter omfattas bör arter markerade med B i bilaga 1 till artskyddsförordningen, rödlistade arter samt sådana arter som uppvisar en negativ trend prioriteras i skyddsarbetet." I handboken listas ett antal fågelarter vars populationer minskat med 50 % eller mer under perioden 1975–2005 enligt Svensk häckfågeltaxering. Dessa uppgifter är emellertid föråldrade och har därför inte beaktats i denna rapport såvida arterna inte är rödlistade eller redovisas i bilaga 1 i EU:s fågeldirektiv.

Skogsstyrelsen har tagit fram en förteckning över arter som genom sin närvaro indikerar att ett område har högt naturvärde i skog – *signalarter i skog*. Art som tillhör denna kategori markeras med (S) efter artnamnet.

Arter som bedöms uppfylla definitionen för naturvårdsart, men som inte tillhör någon av ovanstående kategorier, redovisas utan markering efter artnamnet.

Övrigt om arter

Inventering av arter syftar till att med rimlig säkerhet utgöra underlag för naturvärdesbedömning samt avgränsning av naturvärdesobjekt och landskapsobjekt. Det innebär att det kan finnas fler naturvårdsarter, rödlistade arter och skyddade arter utöver de som påträffats och redovisats. För att med större säkerhet konstatera eller utesluta om vissa arter finns eller inte finns i ett område krävs normalt upprepade, specialiserade, artinriktade och fördjupade inventeringar.

De under inventeringen påträffade naturvårdsarterna kommer att registreras på Artportalen.

Resultat

Beskrivning av inventeringsområdet

Området är beläget i södra delen av Kinna och består av kuperad skogsmark. Österut gränsar det till ett odlingslandskap, åt norr, väster och söder gränsar det till bostadsområden med villabebyggelse. Det är cirka 45 ha stort och består i den centrala delen av planterad och välskött granskog som från öst till väst delas av en elgata. Norr om granskogen finns ett större hygge och söder om granskogen består området av gallrad lövskog som kommit upp i äldre betes-/odlingsmarker. Den sistnämnda typen av miljö (gallrad lövskog) finns i stora delar av områdets kantzoner mot de omkringliggande områdena. Hela inventeringsområdet har betydelse för större däggdjur (spår av rådjur och älg observerades under inventeringen).

Figur 3: Grön markering visar inventeringsområde för naturvärdesinventering.

Informationskällor - tidigare kända uppgifter

Naturinventeringar

Uppgifter om biologisk mångfald inom inventeringsområdet finns i följande källor.

- Lövskogsinventering i Marks kommun (Blomgren & Lekemo, 1984)
- Artportalen, Artdatabanken

Lövskogsinventeringen

I inventeringen av Blomgren och Lekemo identifierades den sydligaste delen av inventeringsområdet som lövskog i klass III. Detta område har sedan dess gallrats.

Naturvårdsarter

Tidigare fynd av naturvårdsarter i Artportalens register har tagits ut från perioden 1900-01-01 till 2020-04-20. Det innehöll inga rapporterade naturvårdsarter i inventeringsområdet.

Fåglar kan röra sig över större områden varför observationer av skyddade och rödlistade arter rapporterade från ett större område inte redovisas.

Mindre hackspett observerades i direkt anslutning till inventeringsområdet och bedöms vara knuten till lövskogsmiljöerna i området och till det omgivande landskapet.

Inventeringsresultat

Områden som saknar naturvärde

Här presenteras de delar av området som inte bedöms uppfylla kriterier för att betraktas som naturvärdesobjekt.

Den centrala granskogen i området bedöms ha lågt naturvärde. Träden i området är likåldriga och det är välgallrat. Hela området är skuggigt med i princip bara mossor som markflora och det finns bara minimalt med död ved som är viktigt för lavar, mossor och lägre fauna. Spår av älg och råddjur finns i området. Ett mindre dike löper genom området i norra delen.

Granskog är högt uppskattad av närboende och det finns rikt med välskötta stigar i området.

Norr om granskogen och nordväst om elgatan finns hyggen med lövsly som också har låga naturvärden.

Naturvärdesobjekt

Vid inventeringen identifierades åtta naturvärdesobjekt. Tre av dessa har bedömts ha påtagligt naturvärde - naturvärdesklass 3 och övriga fem har bedömts ha visst naturvärde – naturvärdesklass 4 (figur 4).

Naturvärdesobjekt 8 är en granskog rik på död ved, område 5 är en elgata med ängsmarskaraktär, blommande buskar och mycket klen död ved. Övriga sex objekt består av löv- eller blandlövskogar av varierande karaktär.

Utöver dessa åtta objekt noterades också två linjeobjekt i form av bäckar. Dessa klassades båda som visst naturvärde – naturvärdesklass 4. Den ena bäcken ligger i västra kanten av naturvärdesobjekt 1 och den andra i sydöstra delen av naturvärdesobjekt 7. De är blåmarkerade i figur 4.

Naturvårdsarter

Tre naturvårdsarter påträffades vid inventeringen. Arterna listas nedan (tabell 1). Två är signalarter: bäckbräsma (S) och krusig ulota (S). Den tredje är mindre hackspett som är rödlistad och skyddad. Den observerades direkt utanför inventeringsområdet. Potentiella födosöksspår efter arten noterades i en högstubbe i naturvärdesområde 8.

Tabell 1. Naturvårdsarter (rödlistade och fridlysta arter samt signalarter) som observerades i inventeringsområdet under naturvärdesinventeringen.

Svenskt namn	Vetenskapligt namn	Kategori
Mindre hackspett	<i>Dendrocopos minor</i>	NT, §
Krusig ulota	<i>Ulotia crassa</i>	S – lågt signalvärde i syd-västra Sverige
Bäckbräsma	<i>Cardamine amara</i>	S

Generella biotopskydd

Inga biotopskyddsområden som avses i 5§ i förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken påträffades i inventeringsområdet. Ett frågetecken finns dock för bäcken i sydöstra delen av område 8. Delområdet där sydöstra delen av bäcken finns klassas i denna inventering som skogsmark, men kan ligga som odlingsmark enligt jordbruksverket. Om detta är fallet, faller bäcken under lagstiftningen för biotopskydd i odlingslandskapet.

Andra värdeobjekt

I objekt 7 finns två grova ekar och i objekt 8 en grov gran (figur 4). Inget av träden hyser några lavar eller mossor av naturvärdeskaraktär, men trädens storlek (1,3–1,4 m DBH -brösthöjdsdiameter) och därmed höga ålder, gör dem värdefulla och i sig värda att spara. Främst ekarna kan på sikt, om de får stå i mindre skuggiga miljöer, bli substrat för ovanligare arter av lavar och mossor.

Figur 4: Identifierade naturvärdesobjekt. Gul yta – NV-klass 4, orange yta – NV-klass 3, blå streck – bäckar i NV-klass 4.

Figur 5: Grova träd i naturvärdesområde 8.

Redovisning av naturvärdesobjekt

Objekt ID: 1

Naturvärdesbedömning: påtagligt naturvärde – naturvärdesklass 3

Dominerande naturtyp: skog och träd

Biotoper: blandlövskog och skogsbäck

Natura 2000 naturtyp: -

Beskrivning: Området består av blandlövskog med en gallrad ung lövskog i norra delen och en blandlövskog med ek, bok, björk, sälg, asp, hägg och gran i södra delen. De äldsta träden (ekarna) är uppåt 80 år. I norr finns även kantzoner mot omgivande tomter med ädellövträd som ek och lönn. Den unga lövskogen består främst av ek och rönn och det finns rikt med klen död ved från tidigare gallringar. På de unga träden växer rikligt med krusig ulota (S). I södra delen finns begränsat med död ved, bara någon enstaka granlåga, en högstubbe och lite klen död ved. Markskiktet i båda områdena är mycket begränsat då krontäckningen är hög vilket skapar skuggiga miljöer.

I västra kanten av området löper en skogsbäck. I bäckdråget är det begränsat med vegetation, men på ett par platser noterades bäckbräsm (S). Vattenmiljöer är viktiga för insekter och bidrar till den biologiska mångfalden med livsmiljöer för arter som är knutna till blöta miljöer tex trolsländor, dykare, buksimmare, grodor, salamandrar, vattenlevande växter mm.

I en av de intilliggande trädgårdarna huserade en mindre hackspett. Den kan mycket väl även utnyttja det inventerade området.

Biotopkvalitéer: hydrologi, död ved, ädellövträd

Naturvårdsarter: bäckbräsm, krusig ulota, mindre hackspett (?)

Tidigare uppgifter: -

Kommentar: -

Bäckmiljön

Skogen i södra delen

Gallrad ungskog i norra delen av område 1

Objekt ID: 2

Naturvärdesbedömning: visst naturvärde – naturvärdesklass 4.

Dominerande naturtyp: skog och träd

Biotoper: lövskog

Natura 2000 naturtyp: -

Beskrivning: Området består av en lämnad träddunge med björk omgiven av hyggesmark. Träden är uppåt 60 år och det finns en del död ved i form av omkullblåsta lågor och rester från den tidigare avverkningen av området runtomkring.

Biotopkvalitéer: lövskog och död ved

Naturvårdsarter: -

Kommentar: -

Inget foto.

Objekt ID: 3

Naturvärdesbedömning: visst naturvärde – naturvärdesklass 4.

Dominerande naturtyp: skog och träd

Biotoper: blandlövskog

Natura 2000 naturtyp: -

Beskrivning: Mindre område med björk, gran, tall, ung rönn och några glest stående ekar. En hasselbuske. En boklåga och lite klen död ved. På marken växer blåbär, kaprifol, vintergröna och örnbräken.

Biotopkvalitéer: lövskog och solexponerad död ved (bok), solig skogsäng (bra för insekter)

Naturvårdsarter: -

Kommentar: -

Östra delen av område 3: de flest stående ekarna och boklågan.

Objekt ID: 4

Naturvärdesbedömning: visst naturvärde – naturvärdesklass 4.

Dominerande naturtyp: skog och träd

Biotoper: blandlövskog

Natura 2000 naturtyp: -

Beskrivning: Delvis gallrad lövskog med träd mellan 20 och 60 år. Här växer björk, hassel, ek, sälg och unga granar. Det finns klen död ved från tidigare gallring. I östra delen är det yngre skog och i västra delen äldre skog som gallrats. Markskiktet är skuggigt men det finns ändå vitsippor, blåbär och lövsly. Några krusiga ulotor (S) noterades.

Biotopkvalitéer: lövskog

Naturvårdsarter: krusig ulota

Kommentar: -

Ingen bild.

Objekt ID: 5

Naturvärdesbedömning: påtagligt naturvärde – naturvärdesklass 3.

Dominerande naturtyp: övrig mark

Biotoper: skogsäng (elgata)

Natura 2000 naturtyp: -

Beskrivning: Objektet består av en elgata av ängsmarkskaraktär. Det finns rikligt med blommande buskar som sälg, falsk fläder, hallon, sötbjörnbär, häggmispel, svensk häggmispel och brakved. Markskiktet består av ljung, örnbräken, kaprifol, blåbär, mjölkärt och förmodligen ytterligare blommande örter (inventeringstillfället tidigt i maj innebar att många blommande växter ännu inte kommit upp).

Då området kontinuerligt röjs på buskar finns rikligt med klen död ved (livsmiljöer för många insekter). Det finns också branter med naken jord efter motorcykelkörning. Dessa branter är viktiga boplatser för många bin och andra steklar. Kombinationen av blommande växter, solexponering, död ved och naken jord skapar mycket goda förutsättningar för insekter som fjärilar, steklar och skalbaggar.

Biotopkvalitéer: torräng, död ved, blommande buskar, insektsmiljöer

Naturvårdsarter: -

Kommentar: -

Sälgbuskage i elgata (objekt 5)

Ljungmiljö i elgata (objekt 5)

Objekt ID: 6

Naturvärdesbedömning: påtagligt naturvärde – naturvärdesklass 3.

Dominerande naturtyp: skog och träd

Biotoper: ekskog

Natura 2000 naturtyp: -

Beskrivning: En ekdominerad lövskog med varierad trädålder i stenig hållmarks-miljö. Utöver ek finns björk, rönn, någon gran och sälg. Det är rikt på senvuxna småekar (krattek) och det finns en del klen död ved. På träden växer krusig ulota (S) i mängd och marken domineras av ängsfryle, vårfryle, ängskovall, våningsmossa, blåbär och lingon.

Biotopkvalitéer: död ved, senvuxen ek

Naturvårdsarter: krusig ulota (S)

Kommentar: -

Krusig ulota – signalart (svagt signalartsvärde i sydvästra Sverige)

Objekt ID: 7

Naturvärdesbedömning: visst naturvärde – naturvärdesklass 4.

Dominerande naturtyp: skog och träd

Biotoper: lövskog

Natura 2000 naturtyp: -

Beskrivning: En gallrad lövskog som kommit upp i tidigare betes- eller åkermar-ker. Trädsiktet domineras av björk med inslag av asp, ek, tall, gran, rönn, lönn och hassel. Bitvis är området nygallrat och glest med en del gräs i markskiktet. I andra delar har sly kommit upp efter gallring och markskiktet är glesare. Det är mycket begränsat med död ved i hela området, men ett par högstubbar och en-staka lågor finns. I delar finns en del klen död ved i form av lämnade röjnings-rester.

Två grova ekar finns i området men ingen av dem hyser några naturvärdesarter. En äldre lönn centralt i området har ett par tussar av krusig ulota (S). Även blanksvart trämyra som främst förekommer i lövträdsmiljöer noterades.

Biotopkvalitéer: död ved, senvuxen grov ek, lövskog

Naturvårdsarter: krusig ulota

Kommentar: den södra delen av objektet är klassat som klass III i lövskogsinven-tingen från 1984 (Blomgren & Lekander). Området är sedan dess gallrat och har idag mer av en parkkaraktär med enorma mängder lövsly och bedöms här bara som klass 4.

Flera platser i området används av omkringboende för dumpning av trädgårdsavfall.

En av de grova ekarna i naturvärdesobjekt 7.

Den dominerande biotopen i objektet - gallrad lövskog

Den södra delen av objektet som gallrats och sedan vuxit igen med lövsly.

Gallrad lövskog i objekt 7 med kaprifol, lövsly, rönnlåga och klen död ved.

Objekt ID: 8

Naturvärdesbedömning: påtagligt naturvärde – naturvärdesklass 3.

Dominerande naturtyp: skog och träd

Biotoper: barrskog

Natura 2000 naturtyp: -

Beskrivning: Granskog med varierande trädålder från 40 till 80 år och med inslag av björk i samma åldersspann. Det finns rikt med död ved i form av grova lågor, högstubbar, torrträd mm och på den döda veden klibbticka och fnöskticka. Markskiktet är rikt på mossor, men också med vårfryle, vitsippor, ekorrbär och smult-ron. I östra delen där granskogen övergår i lövskog finns en mycket stor gran med en brösthöjdsdiameter på 1,40 m. Igenom området löper en mindre bäck.

Biotopkvalitéer: död ved med tickor, grov gran, naturskogskaraktär, hydrologi

Naturvårdsarter: -

Kommentar: Den grova granen är ett unikt träd och bör sparas om det är möjligt.

Grov gran och granlåga i naturvärdesobjekt 8

Den grova granen

Referenser

ArtDatabanken. 2015. Rödlistade arter i Sverige 2015. ArtDatabanken SLU, Uppsala.

Blomberg, M. och Lekander, C. 1984. Lövsöksinventering i Marks kommun. Länsstyrelsen Älvsborgs län, Naturvårdsenheten 1985 :1.

Naturvårdsverket. 2009. Handbok för artskyddsförordningen. Del 1- fridlysning och dispenser. Naturvårdsverket handbok 2009:2. Stockholm.

Nitare, J. 2000. Signalarter. Indikatorer på skyddsvärd skog. Flora över kryptogamer. Skogsstyrelsen.

Svensk Standard SS 199000:2014. Naturvärdesinventering avseende biologisk mångfald (NVI) – Genomförande, naturvärdesbedömning och redovisning.